CESTA PLASTU

TŘÍDĚNÍM DOSTÁVÁ PLASTOVÝ ODPAD NOVÝ ŽIVOT

PROČ TŘÍDIT PLASTY?

STATISTIKA 1:
18,1 kg plastového odpadu vytřídil průměrně každý obyvatel ČR v roce 2024.[1]

STATISTIKA 2:
15,8 mil. tun plastových obalových odpadů bylo vyprodukováno v EU v roce 2022. To je 19 % z celkového množství vyprodukovaných plastových obalových odpadů.[2]

STATISTIKA 3:
36,1 kg plastového obalového odpadu vyprodukoval v roce 2022 průměrně každý obyvatel EU. V ČR jsme na tom podle statistik podstatně lépe![3]

STATISTIKA 4:
2 600 l ropy ušetříme recyklací 1 tuny PET lahví. To odpovídá objemu cca 16 barelů ropy.[4]

ZDROJE

1. EKO-KOM. Tisková zpráva: Třídění a recyklace odpadů v ČR: Češi do toho zase pořádně šlápli – více odpadu se tak vytřídilo i recyklovalo. Online. Dostupné z: https://www.ekokom.cz/wp-content/uploads/2025/05/TZ_Vysledky_web_2024-1.pdf. [cit. 2025-08-20].

2. 41% of plastic packaging waste recycled in 2022. Online. EUROSTAT. 2024. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20241024-3. [cit. 2025-08-20].

3. 41% of plastic packaging waste recycled in 2022. Online. EUROSTAT. 2024. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20241024-3. [cit. 2025-08-20].

4. MARTINEAU, David. How Much Oil Is Saved By Recycling Plastic? Online. FixAnswer. 2024. Dostupné z: https://fixanswer.com/how-much-oil-is-saved-by-recycling-plastic/?. [cit. 2025-08-20].

JAKÁ JE CESTA OBALOVÝCH ODPADŮ V ČR?

Sankey diagram

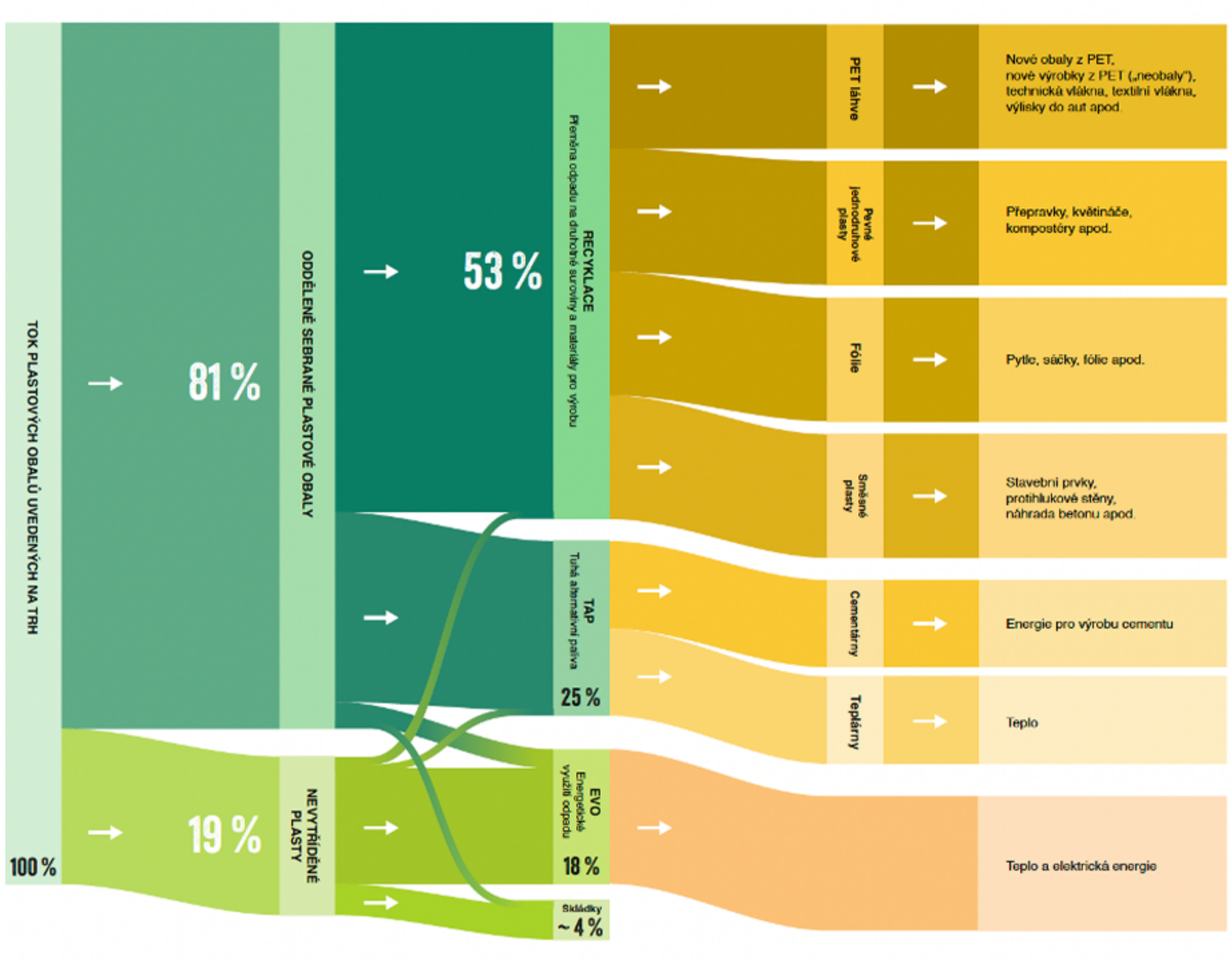

POZNÁMKY:
* Zobrazené rozdělení nakládání s plastovými obaly v ČR je bez rozpočítání kompozitních obalů.
** Jedná se pouze o plastové obaly v ČR, které jsou evidované v systému EKO-KOM. Další obaly mohou být odděleně sebrané, ale jejich toky nejsou evidované. Jedná se o všechny typy obalů, tj. nejedná se pouze o prodejní obaly.

CO SE DĚJE S PLASTY PO VYTŘÍDĚNÍ?

DOTŘÍDĚNÍ PLASTŮ
Dotřiďovací linky slouží k úpravě svezeného vytříděného odpadu na tzv. druhotné suroviny. Cílem je zbavit odpady nežádoucích příměsí, které se nesmí dostat do recyklačního procesu, a dotřídit odpad na jednotlivé materiály dle požadavků zpracovatelů. Odpad nevhodný k dalšímu zpracování se označuje jako výmět.[1] Více o dotřiďování na jaktridit.cz!

DRUHOTNÁ SUROVINA
Druhotné suroviny jsou materiály získané z vytříděných odpadů úpravou jejich fyzikálních vlastností. Na rozdíl od primárních surovin vznikají lidskou činností, nikoliv přirozenými přírodními procesy.[2] Ve výrobě mohou nahrazovat primární materiály a díky jejich používání šetříme přírodní zdroje i energie.[3] Více informací najdete ve Slovníku Samosebou.cz pod pojmem „druhotná surovina“.

RECYKLACE PLASTŮ
Z druhotných surovin se vyrábí různé druhy vstupních surovin pro další výrobu. Nejběžnějším produktem recyklace plastů je tzv. regranulát (malé pecičky z plastu), z něhož se mohou vyrábět například nové obaly, technická či textilní vlákna, fólie atd.[4]

NOVÉ VÝROBKY Z RECYKLÁTU
Z vytříděných plastů vzniká celá řada nových výrobků – například různé druhy obalových materiálů (láhve, vaničky, blistry, kelímky, ale i kanystry, velkoobjemové nádrže) či fólie a pytle, ale také textilní a technická vlákna (stany, koberce, silonová vlákna, lana, sítě, potahy a výplně do aut atd.), stavební konstrukce a materiály i obaly pro drogistické zboží, přepravky, boxy a mnoho dalšího.[5] Více ukáže speciální „Plastografika“.

TEPLÁRNY
Plastový odpad lze po úpravě využít jako součást tzv. tuhých alternativních paliv (TAP), která v teplárnách částečně nahrazují uhlí. Spalují se spolu s biomasou, čímž se snižují emise CO_2 i množství odpadu na skládkách. Klíčová je kvalita paliva a vhodná technologie, která zajistí efektivní a ekologický provoz.[6] Teplárny tak mohou efektivně přeměnit upraven plastový odpad na tepelnou energii.[7]

CEMENTÁRNY
Při výrobě cementu je potřeba vysoká teplota (cca 1500 °C), proto se využívají paliva s vysokou výhřevností. Kromě uhlí a plynu mají tuto vlastnost také tuhá alternativní paliva, která jsou vyrobena z odpadních plastů a pneumatik – jejich využívání je přísně regulováno. Tento přístup šetří fosilní paliva, snižuje emise CO_2 a je cestou, jak bezpečně likvidovat odpad.[8]

SKLÁDKY ODPADU
Skládkování je nejstarší metodou odstranění odpadu, při níž se většina potenciálně využitelného materiálu nevyužije, ale uloží se pod zem. I přesto jsou skládky odpadu stále součástí odpadového hospodářství.[9] Na skládky by měly směřovat pouze odpady, které nelze materiálově nebo energeticky využít. V souvislosti s novou legislativou dochází ke změnám vycházejícím z hierarchie nakládání s odpady.[10]

ZDROJE

1. Dotřiďování. Online. Jaktridit. 2025. Dostupné z: https://www.jaktridit.cz/cz/trideni/dotridovani/. [cit. 2025-08-20].

2. Primární surovina. Online. Samosebou. 2025. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/slovnik/primarni-surovina/. [cit. 2025-08-20].

3. Druhotná surovina. Online. Samosebou. 2025. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/slovnik/druhotna-surovina/. [cit. 2025-08-20].

4. Samosebou. Poznejte unikátní technologii pro komplexní recyklaci plastového odpadu. Online. Samosebou.cz. 2021. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/2021/07/01/poznejte-unikatni-technologii-pro-komplexni-recyklaci-plastoveho-odpadu/. [cit. 2025-08-20].

5. PET láhev ve všech svých podobách. Online. Samosebou. 2024. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/2017/10/18/pet-lahev-ve-vsech-svych-podobach/. [cit. 2025-08-20].

6. TRAMBA, David. Čím nahradit uhlí v teplárnách? Nová studie ukazuje na značný potenciál tepelných čerpadel. Online. Ekonomický deník. 2024. Dostupné z: https://ekonomickydenik.cz/cim-nahradit-uhli-v-teplarnach-nova-studie-ukazuje-na-znacny-potencial-tepelnych-cerpadel/. [cit. 2025-08-20].

7. VLKOVÁ, Jitka. Z odpadu je žádané palivo. Pere se o něj kdekdo, zájem mají i teplárny a elektrárny. Online. Ekonews. 2023. Dostupné z: https://www.ekonews.cz/z-odpadu-je-zadane-palivo-pere-se-o-nej-kdekdo-zajem-maji-i-teplarny-a-elektrarny/. [cit. 2025-08-20].

8. Cementárny. Online. Jaktridit. 2025. Dostupné z: https://www.jaktridit.cz/cz/odpady/nakladani-s-odpady/energeticke-vyuziti/cementarny/. [cit. 2025-08-20].

9. Skládkování. Online. Jaktridit. 2025. Dostupné z: https://www.jaktridit.cz/cz/odpady/nakladani-s-odpady/skladkovani/. [cit. 2025-08-21].

10. Jaký je správný přístup k odpadům? Mrkněte na hierarchii. Online. Samosebou. 2025. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/2023/09/29/jaky-je-spravny-pristup-k-odpadum-mrknete-na-hierarchii. [cit. 2025-08-21].

ČASTÉ DOTAZY

1. CO SE STANE S PLASTEM PO VYTŘÍDĚNÍ?
Zjednodušeně lze říct, že vytříděný plastový odpad naloží svozové auto a sveze ho na třídičku, kde jej čeká ruční nebo automatické dotřídění. Jednotlivé skupiny plastů jsou slisovány do kostek a čekají na další cestu.[1] V tomto stavu mohou být předány přímo recyklátorům nebo dalším úpravcům, kteří z nich dle požadavků zpracovatelů připraví tzv. druhotnou surovinu na výrobu nových produktů. Plasty, které z nějakého důvodu nelze dotřídit či recyklovat, mohou směřovat k výrobě tuhých alternativních paliv (TAP) nebo k přeměně na energie (teplo či výroba elektřiny) v zařízeních na energetické využití odpadu (ZEVO).[2]

2. KOLIK PLASTU SE V ČR SKUTEČNĚ VYTŘÍDÍ A ZNOVU VYUŽIJE?
Podle nejnovějších údajů (z roku 2024)[3] bylo předáno k recyklaci nebo energetickému využití cca 260 000 tun plastového obalového odpadu. Velkou zásluhu na tom mají občané, kteří v průměru vytřídili 18,1 kg na osobu, což je o 1 kg více než za rok 2023.[4]

3. JAKÝ JE ROZDÍL MEZI RECYKLACÍ A ENERGETICKÝM VYUŽITÍM PLASTOVÉHO ODPADU?
Recyklace plastů umožňuje ze získaných druhotných surovin výrobu nových výrobků.[5] Energetickým využitím v cementárnách nebo teplárnách rozumíme přeměnu za účelem výroby tepla nebo elektřiny. V případě výroby cementu se navíc slínek získaný z popele přimíchává jako přísada do cementu.[6]

4. CO JE „REGRANULÁT“?
Je to tzv. druhotná surovina získaná recyklací vždy jednoho konkrétního druhu plastového odpadu (PP, PET, LDPE, HDPE). Jedná se o malé plastové pecičky, které slouží jako vstupní surovina pro výrobu nových produktů. Vytříděné plasty se k nám tak vrací v nové podobě.[7]

5. JAKÉ VÝROBKY VZNIKAJÍ Z RECYKLOVANÝCH PLASTŮ?
Z recyklovaných plastů se vyrábí celá řada produktů – například nové plastové obaly, technická a umělá vlákna (koberce, potahy do aut, stanů, spacáků, oděvů atd.), nádrže, sudy, přepravky a jiné obaly sloužící k uchovávání či přepravě, květináče, kompostéry, popelnice i kontejnery. Vyrábí se z nich také fólie, pytle, sáčky nebo různé stavební prvky (náhrada betonu, protihlukové stěny, žlaby, ale také trubky apod.) či itinerář pro veřejné prostory. Recyklované plasty se mohou vrátit také jako výplně a výlisky do aut, hračky atd. Plasty mohou být takto využity samostatně, nebo jako kompozitní materiály (např. dřevoplast).[8]

6. CO JE TO TAP?
Jde o označení pro „tuhá alternativní paliva“, která se používají jako náhrada fosilních paliv (zejména hnědého uhlí). Obvykle se TAP vyrábí z plastového výmětu či problematicky zpracovatelných plastů, kompozitních materiálů, textilií nebo pneumatik, a to na základě požadavků odběratele. Jedná se o efektivní využití odpadu, které je navíc přísně regulováno.[9] Platná legislativa zohledňuje při nakládání s odpady tzv. hierarchii odpadu – nejméně ekologickým způsobem je jeho skládkování.[10]

7. CO JE TO EVO?
Jde o zkratku označující „energetické využití odpadu“. Probíhá například v zařízeních pro energetické využití odpadu (ZEVO), kde odpad hoří bez podpůrného paliva a vzniklé teplo se dále využívá. EVO pomáhá snižovat množství odpadu na skládkách a přispívá k efektivnímu nakládání s odpady.[11] Více na informací o ZEVO na jaktridit.cz.

8. KOLIK JE V ČR DOTŘIĎOVACÍCH LINEK?
V ČR funguje přibližně 140 dotřiďovacích linek. Z toho cca 130 je ručních na papír a plasty a 2 automatizované pouze na plasty. Sklo se dotřiďuje převážně automatizovaně na 6 specializovaných linkách. Kovy se zpracovávají ve výkupnách a textil ve specializovaných třídírnách.[12] Podrobněji o dotřiďovacích linkách na jaktridit.cz.

9. CO JE TO VÝMĚT?
Výmět je část odpadu, kterou nelze po dotřídění dále materiálově využít. Nejčastěji jde o drobný odpad z kontejnerů, příměsi a odpady, pro něž nemá konkrétní dotřiďovací linka odbyt. Výmět může najít využití například v zařízeních na energetické využití odpadu (ZEVO) nebo při výrobě tuhých alternativních paliv.[13]

10. JAKÝ JE ROZDÍL MEZI PRIMÁRNÍ A DRUHOTNOU SUROVINOU?
Primární surovina je materiál přírodního původu – například plyn, ropa, rudy, voda atd.).[14] Druhotná surovina vzniká úpravou odpadu lidskou činností a slouží jako náhrada primárních surovin ve výrobě. Využití druhotných surovin má mnoho pozitiv – šetříme primární zdroje, které se jinak musí těžit (ničení přírody, logistická a energetická náročnost, mnoho procesních kroků…), a navíc využití již zpracovaných surovin vede k významným úsporám například energií.[15] Třídění, recyklace i energetické využití odpadu tak pomáhá šetřit přírodu i životní prostředí.

ZDROJE

1. Infografika o třídění plastového odpadu v ČR – jak jsme na tom? Online. Samosebou. 2024. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/2024/11/22/infografika-o-trideni-plastoveho-odpadu-v-cr-jak-jsme-na-tom/. [cit. 2025-08-20].

2. Recyklace a využití plastů. Online. Jaktridit. 2025. Dostupné z: https://www.jaktridit.cz/cz/recyklace/jednotlive-materialy/plasty/. [cit. 2025-08-20].

3. Energetické využití. Online. Jaktridit. 2025. Dostupné z: https://www.jaktridit.cz/cz/odpady/nakladani-s-odpady/energeticke-vyuziti/. [cit. 2025-08-20].

4. PET láhev ve všech svých podobách. Online. Samosebou. 2024. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/2017/10/18/pet-lahev-ve-vsech-svych-podobach/. [cit. 2025-08-20].

5. PET láhev ve všech svých podobách. Online. Samosebou. 2024. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/2017/10/18/pet-lahev-ve-vsech-svych-podobach/. [cit. 2025-08-20].

6. Co jsou tuhá alternativní paliva? Kde a jak se používají? Online. Samosebou. 2024. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/2024/01/26/co-jsou-tuha-alternativni-paliva-kde-a-jak-se-pouzivaji/. [cit. 2025-08-20].

7. Jaký je správný přístup k odpadům? Mrkněte na hierarchii. Online. Samosebou. 2025. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/2023/09/29/jaky-je-spravny-pristup-k-odpadum-mrknete-na-hierarchii/. [cit. 2025-08-20].

8. ZEVO. Online. Jaktridit. 2025. Dostupné z: https://www.jaktridit.cz/cz/odpady/nakladani-s-odpady/energeticke-vyuziti/zevo. [cit. 2025-08-20].

9. Dotřiďování. Online. Jaktridit. 2025. Dostupné z: https://www.jaktridit.cz/cz/trideni/dotridovani/. [cit. 2025-08-20].

10. Výmět. Online. Samosebou. 2025. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/slovnik/vymet/. [cit. 2025-08-20].

11. Primární surovina. Online. Samosebou. 2025. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/slovnik/primarni-surovina/. [cit. 2025-08-20].

12. Druhotná surovina. Online. Samosebou. 2025. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/slovnik/druhotna-surovina/. [cit. 2025-08-20].

13. Výmět. Online. Samosebou. 2025. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/slovnik/vymet/. [cit. 2025-08-20].

14. Primární surovina. Online. Samosebou. 2025. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/slovnik/primarni-surovina/. [cit. 2025-08-20].

15. Druhotná surovina. Online. Samosebou. 2025. Dostupné z: https://www.samosebou.cz/slovnik/druhotna-surovina/. [cit. 2025-08-20].